

ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ Ε.Σ.ΔΙ. «ΠΟΙΝΙΚΗ ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ-ΑΚΥΡΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΝ
ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ»

Θεσσαλονίκη 24.09.2021 (μέσω e-presence)

Εισήγηση **Νικολάου Σαββάτη** του Γεωργίου, δικηγόρου,
«Διάκριση απόλυτων και σχετικών ακυροτήτων στην προδικασία-
Συνέπειες-Νομολογιακά παραδείγματα».

*****

Εισαγωγικά:

Ακυρότητα είναι η δικονομική κύρωση που επέρχεται λόγω μη τήρησης των τύπων που επιβάλλονται από το νόμο για την διενέργεια ορισμένης ποινικής διαδικαστικής πράξης. Οι ακυρότητες κατά τον Κ.Π.Δ. ρυθμίζονται στα αρ. 170-176. Από τις άκυρες πρέπει να διακριθούν οι **ανυπόστατες διαδικαστικές πράξεις**, δηλ. εκείνες που εκδόθηκαν από πρόσωπο που στερείται οποιασδήποτε εξουσίας ή δεν τηρήθηκαν οι ουσιώδεις συστατικοί τύποι (λ.χ. το βούλευμα που εκδόθηκε από δύο, αντί τριών δικαστών). Οι άκυρες δικονομικές πράξεις δεν δύνανται να παράγουν έννομα αποτελέσματα.

Ο Κ.Π.Δ. διακρίνει τις ακυρότητες σε **απόλυτες και σχετικές** και ορίζει και τον τρόπο πρότασης και το χρόνο λήψης αυτών υπόψη. Επίσης, ρυθμίζει τις **συνέπειες της ακυρότητας** και τα όργανα που την κηρύσσουν και την τυχόν ανάγκη επανάληψης των άκυρων πράξεων. Ανάλογα δε με τη βαρύτητα της ελαττωματικότητας οι άκυρες δικονομικές

πράξεις διακρίνονται σε **απολύτως άκυρες και σχετικώς άκυρες**, με τις πρώτες να εξετάζεται αυτεπαγγέλτως η ακυρότητά τους σε κάθε στάση της δίκης και με τις δεύτερες να εξετάζεται μόνον κατόπιν πρότασης του εισαγγελέα ή του έχοντος έννομο συμφέρον διαδίκου.

Η **ποινική προδικασία** είναι η διαδικασία που μεσολαβεί από την άσκηση της ποινικής δίωξης από τον εισαγγελέα και τερματίζεται με την οριστική παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο ή την απαλλαγή του χωρίς δίκη. Σκοπός της προδικασίας είναι να διαλευκανθεί η υπόθεση και να διαπιστωθεί αν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ότι ο κατηγορούμενος τέλεσε το έγκλημα για το οποίο του έχει ασκηθεί η ποινική δίωξη. Η προδικασία καταλαμβάνει την ανάκριση, την προανάκριση, την προκαταρκτική εξέταση, την αυτεπάγγελτη προανάκριση και τελειώνει (περατώνεται κατά την έννοια του νόμου) σύμφωνα με τα αρ. 245 και 308 του Κ.Π.Δ.

Α. (ΚΠΔ 171) Κατά το δικονομικό στάδιο της προδικασίας μπορούν να ανακύψουν οι εξής απόλυτες ακυρότητες:

1ον. Απόλυτη ακυρότητα λόγω κακής σύνθεσης του Συμβλήμ υπάρχει αν λάβει σε αυτό μέρος ο ανακριτής, όταν πρόκειται να κριθούν ζητήματα που ανέκυψαν κατά την διάρκεια της ανάκρισης ή η περάτωσή της και του Συμβεφετών από τη συμμετοχή δικαστή που είχε μετάσχει στη σύνθεση του πρωτοβάθμιου.

2ον. Λόγος απόλυτης ακυρότητας είναι η μη τήρηση των διατάξεων που αναφέρονται στην ποινική δίωξη και στην υποχρεωτική συμμετοχή του εισαγγελέα και σε πράξεις της προδικασίας που ορίζονται στον νόμο. Το αρ. 30, παρ. 2 του Κ.Π.Δ. ορίζει ότι καμία απόφαση ή ποινική διαταγή σε συμβούλιο και καμία διάταξη ανακριτή δεν έχουν κύρος, αν δεν ακουστεί προηγουμένως ο εισαγγελέας. Η ποινική δίωξη

ανήκει στον Εισπλημ (αρ. 27, 43 Κ.Π.Δ.). Το συμβούλιο ή το δικαστήριο αποφασίζουν μόνο για τις πράξεις όπου έχει ασκηθεί δίωξη και όχι για διαφορετικές, άλλως επέρχεται απόλυτη ακυρότητα της προδικασίας. Ενώπιον των δικαστικών συμβουλίων ανακύπτει απόλυτη ακυρότητα του βουλεύματος, αν ο εισαγγελέας δεν υπέβαλε πρόταση επί της ουσίας (ΑΠ 111/2009, ΤΝΠ ΔΣΑ). Τέτοια πρόταση επί της ουσίας υπάρχει όταν εφόσον πρόκειται για ουσιαστική εκτίμηση του αποδεικτικού υλικού, καλείται το συμβούλιο να αποφανθεί για την οριστική ή προσωρινή παύση της ποινικής δίωξης ή για την παραπομπή στο ακροατήριο ή για το ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία (ΑΠ 2309/2003, ΠΧ ΝΔ 814). Σε τέτοιες περιπτώσεις η δικογραφία επιστρέφεται από το συμβούλιο για συμπληρωματική πρόταση.

3ον. Τρίτος λόγος απόλυτης ακυρότητας κατά το στάδιο της προδικασίας είναι η μη τήρηση των διατάξεων που αναφέρονται στην εμφάνιση, εκπροσώπηση και υπεράσπιση του κατηγορουμένου ή του υπόπτου και την άσκηση των δικαιωμάτων που τους παρέχονται από το νόμο. Στα δικαστικά συμβούλια προκαλείται απόλυτη ακυρότητα από την παραβίαση των διατάξεων για την διόρθωση του βουλεύματος, τη μη ειδοποίηση του κτηρ για την εξακολούθηση ή παράταση της προσωρινής κράτησης, την τύχη της εγγυήσεως, τη λήψη γνώσης της εισαγγελικής πρότασης προς το δικαστικό συμβούλιο, τη μη γνωστοποίηση του πέρατος της ανάκρισης, τη μη κλήτευση του κτηρ να λάβει γνώση των εγγράφων μετά το πέρας της ανάκρισης, την απόρριψη του αιτήματος του κατηγορουμένου για αυτοπρόσωπη εμφάνιση προς παροχή διασαφήσεων. Κατά την διάρκεια της κύριας ανάκρισης η παραβίαση των διατάξεων που αφορούν στον διορισμό συνηγόρων και τον αριθμό αυτών, την παραβίαση των δικαιωμάτων, τη χρήση απαγορευμένων αποδεικτικών μέσων. Τέλος, υπάρχει απόλυτη ακυρότητα αν το δικαιοδοτικό όργανο (δικαστικό συμβούλιο, ανακριτής) αρνήθηκε ή παρέλειψε να αποφανθεί για σχετική αίτηση του

κατηγορουμένου. Απόλυτη ακυρότητα δεν επέρχεται από την παράνομη παράσταση του υποστηρίζοντος την κατηγορία κατά την προδικασία (ΑΠ 90/2010, 199/2008, ΤΝΠ Δ.Σ.Α.). Τέλος, ο αναιρετικός έλεγχος ασκείται μέσω του λόγου αναιρέσεως του Κ.Π.Δ. 510 παρ. 1^Α.

Β. (ΚΠΔ 172) Σχετική ακυρότητα ανακύπτει σε κάθε άλλη περίπτωση που δεν ορίζεται στο άρθρο που ρυθμίζει τις απόλυτες ακυρότητες και ειδικότερα όταν κάποιος από τους διαδίκους **ζήτησε να ασκήσει δικαίωμα και το δικαστήριο ή το συμβούλιο αρνήθηκε ή παρέλειψε να αποφανθεί για την αίτηση.** Δημιουργείται δε και από τα अपαράδεκτα, όπου δηλαδή ο νόμος ορίζει ρητώς την τήρηση κάποιας διατύπωσης κατά την προδικασία ή την κύρια διαδικασία με την ποινή του απараδέκτου. Το δικαίωμα μπορεί να απορρέει όχι μόνο από τον Κ.Π.Δ., αλλά και από κανόνες ουσιαστικού δικαίου (ΑΠ 156/1990). **Κατά το στάδιο της προδικασίας μπορούν να ανακύψουν οι εξής σχετικές ακυρότητες:**

Παραβάσεις σχετικές με την δήλωση παράστασης για την υποστήριξη της κατηγορίας, τις επιδόσεις, τις κοινοποιήσεις, την προθεσμία κλητεύσεως στο ακροατήριο, τις προπαρασκευαστικές πράξεις της κύριας διαδικασίας και την περίπτωση κατά την οποία το κλητήριο θέσπισμα δεν περιέχει κάποιο από τα στοιχεία του νόμου. Ειδικά η έλλειψη ακρόασης μόνο όταν για να ασκηθεί κάποιο δικαίωμα που παρέχεται πρέπει να το ζητήσει ο δικαιούμενος, όπως η παράλειψη απάντησης σε αίτημα για επίδειξη πειστηρίου. Δεν παράγουν σχετική ακυρότητα οι παραβιάσεις των διατάξεων για την εκδίκαση των συναφών, οι διατάξεις για την ένορκη εξέταση και η μη ανακοίνωση από τον ανακριτή στον κατηγορούμενο του δικαιώματος του διορισμού αντικλήτου. Η έλλειψη ακρόασης προϋποθέτει υποβολή σαφούς αιτήματος (ΑΠ 1539/2009 ΤΝΠ ΔΣΑ). Σύμφωνα, τέλος, με το ΚΠΔ 173 από τη

μη χαρτοσήμανση ή μη καταβολή τελών ή την καταβολή ελλιπών ενσήμων δεν επέρχεται ακυρότητα της ποινικής διαδικασίας.

Γ. (ΚΠΔ 174) Συνέπειες διάκρισης—Οι συνέπειες της διάκρισης μεταξύ απόλυτων και σχετικών ακυροτήτων οριοθετούνται στο αρ. 174 του ΚΠΔ και πιο συγκεκριμένα: Τίθεται **χρονικός περιορισμός προβολής των ακυροτήτων**, ο οποίος κρίθηκε ότι δεν αντίκειται στην Ε.Σ.Δ.Α. (ΑΠ 456/2003). Οι απόλυτες ακυρότητες που αναφέρονται στην **προδικασία λαμβάνονται υπόψη αυτεπάγγελα και πρέπει να προτείνονται μέχρι να γίνει αμετάκλητη η παραπομπή στο ακροατήριο** με αμετάκλητο παραπεμπτικό βούλευμα ή με απ' ευθείας κλήση (ΟΛΑΠ 1/2008, ΑΠ 1518/2010), αν παρήλθε άπρακτη η προθεσμία προσφυγής στον Εισαγγελέα Εφετών ή αν αυτήν απορρίφθηκε (ΑΠ 1361/2009, 1260/2000). Σε διαφορετική περίπτωση **η ακυρότητα της προδικασίας καλύπτεται**, ώστε να μην μπορούν να ληφθούν υπόψη ούτε κατ' ένσταση ούτε αυτεπαγγέλτως (αρμόδιο για την κήρυξη είναι το συμβούλιο). Στις πράξεις της προδικασίας περιλαμβάνεται και η άσκηση ποινικής δίωξης. Το δικαστήριο δεν έχει την εξουσία να παραπέμψει και πάλι την υπόθεση στην ανάκριση, για επανάληψη της άκυρης πράξης, άλλως διαπράττει υπέρβαση εξουσίας (ΟΛΑΠ 1/2008). Το ΣυμβΕφ λαμβάνει υπόψη και αυτεπάγγελα την ακυρότητα ακόμη και αν δεν υπάρχει λόγος έφεσης (ΑΠ 2067/2006, ΣυμβΕΦΑΘ 1912/1990) και ακυρώνει το πρωτόδικο βούλευμα. Η ακυρότητα της κλήσης στο ακροατήριο, όπως προαναφέρθηκε, είναι σχετική και επιδρά στο κύρος της επ' ακροατήριο διαδικασίας, ενώ **καλύπτεται με την εμφάνιση του κτηρ και την μη προβολή αντιρρήσεων** (ΑΠ1341/2015). **Παράγεται δηλαδή νόμιμο τεκμήριο ότι ο δικαιούμενος να προτείνει τις εν λόγω ακυρότητες θεωρείται ότι παραιτήθηκε από την προβολή αυτών και ότι σιωπηρά τις αποδέχτηκε.** Σύμφωνα όμως με την άποψη του Μ. Μαργαρίτη (Κώδικας Ποινικής Δικονομίας, Θεωρία-νομολογία, εκδόσεις Σάκκουλα, 2020, σελ. 454) οι άκυρες πράξεις της προδικασίας, αν

αποτελέσουν θεμέλιο της απόφασης του δικαστηρίου, όπως λ.χ. με την ανάγνωση περικοπών άκυρης απολογίας της προδικασίας, παρόλο που η ακυρότητα τους έχει καλυφθεί στην προδικασία, θίγουν το κύρος της επ' ακροατηρίου διαδικασίας (ΤρΕφΚακΑθ 3244/2003).

Περαιτέρω, κάθε σχετική ακυρότητα μπορεί **να προταθεί από τον εισαγγελέα ή από τον διάδικο που έχει συμφέρον**. Ο εισαγγελέας μπορεί να προτείνει την έλλειψη ακρόασης τόσο του ίδιου όσο και του κτγρ., ενώ ο κτγρ μόνο την έλλειψη ακρόασης του ίδιου και όχι του εισαγγελέα. Οι ακυρότητες αυτές δεν μπορούν να προταθούν για πρώτη φορά στον ΑΠ. **Αν η σχετική ακυρότητα αναφέρεται σε πράξη της προδικασίας, πρέπει να προταθεί ως το τέλος της, είτε με αυτοτελή αίτηση προς το συμβούλιο (ΣυμβΠλημΘες 69/2002 ΠοινΔ 2002, 273), είτε με την προσφυγή του ΚΠΑ 322, αν συνδέονται με τη βασιμότητα της κατηγορίας, είτε με ένδικο μέσο που παρέχεται στην προδικασία, πράγμα σύνηθες στην πράξη (ΑΠ 675/2005, ΠοινΔ 2005, 1107).**

Κατά τα προβλεπόμενα στο ΚΠΑ 175 παρ. 1 ακυρότητα που δεν προτάθηκε σύμφωνα με το ΚΠΑ 174 καλύπτεται. Συγκεκριμένα **καλύπτονται αν δεν προταθούν εγκαίρως ακόμη και αν μπορούσαν να ληφθούν υπόψη αυτεπαγγέλτως, αν δεν λήφθηκαν υπόψη οι σχετικές και οι απόλυτες ακυρότητες της προδικασίας**. Από τον συνδυασμό των σχετικών διατάξεων προκύπτει ότι οι απόλυτες ακυρότητες της προδικασίας προτείνονται μέχρι την αμετάκλητη παραπομπή στο ακροατήριο, άλλως καλύπτονται, ώστε δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη ούτε αυτεπαγγέλτως, **αρμόδιο δε για την κήρυξη ή μη αυτών είναι το δικαστικό συμβούλιο**. Αν οι ακυρότητες αυτές προτάθηκαν και απορρίφθηκαν από το δικαστικό συμβούλιο δεν μπορούν να επαναφερθούν και να προταθούν και πάλι ενώπιον του δικαστηρίου που αναλαμβάνει την εκδίκαση της κατηγορίας, αφού τούτο δεν έχει αρμοδιότητα να κηρύξει την ακυρότητα

των πράξεων της προδικασίας (διατ. ΕισΕφΑθ 101/2013 ΠοινΔ 2013, 419). Αν ασκηθεί έφεση αρμόδιο είναι το δευτεροβάθμιο (ΣυμβΕΦΘες 659/1999). Σύμφωνα δε με το ΚΠΔ 176 η ακυρότητα μιας πράξης **καθιστά άκυρες και τις εξαρτημένες από αυτήν μεταγενέστερες πράξεις-σύγχρονες ή προγενέστερες-μόνο αν είναι συναφείς με την άκυρη σε στενό σύνδεσμο**. Κηρύσσονται δηλαδή άκυρες όσες παράχθηκαν συνεπεία της άκυρης προγενέστερης και τελούν σε σχέση προέλευσης. Αυτές ακυρώνονται αυτοδικαίως (ΟΛΑπ 2/1996). Εξαρτημένες θεωρούνται όσες παράχθηκαν συνεπεία της άκυρης προγενέστερης που αποτελεί λογικό νόμιμο όρο των μεταγενέστερων και συνιστούν έτσι το αναγκαίο αποτέλεσμα αυτής. Η κήρυξη της ακυρότητας των σύγχρονων ή προγενέστερων πράξεων είναι προαιρετική, αφού η διάταξη χρησιμοποιεί την φράση «ο δικαστής δύναται». Με την κήρυξη της ακυρότητας διατάσσεται η επανάληψη των άκυρων πράξεων, αν κριθεί αναγκαίο και εφικτό (ΣυμβΕφΝαυπλ 55/1990) ή αν είναι απαραίτητη για την διαμόρφωση πλήρους δικανικής πεποίθησης, παρέχοντας έτσι διέξοδο προς αποκατάσταση της παράβασης. Για παράδειγμα επί ακυρότητας ασκηθείσας ποινικής δίωξης από εισαγγελέα στο πρόσωπο του οποίου υπήρχε αποκλεισμός καθίσταται άκυρη όλη η επακολουθήσασα προδικασία. Αν δεν υπάρχει εξάρτηση, τότε η ακυρότητα περιορίζεται στην συγκεκριμένη πράξη όπως π.χ. δεν θίγεται το κύρος των μεταγενέστερων ανακριτικών πράξεων από την ακυρότητα της απολογίας (ΔιατΕισΕφΘες 48/2000), ούτε επηρεάζει την ανακριτική απολογία η τυχόν ακυρότητα της προανακριτικής (ΣυμβΠλημΘες 544/1997).

Η ποινική δίκη είναι μία σειρά διαδικαστικών πράξεων, συνδεομένων μεταξύ τους όπως οι κρίκοι της αλυσίδας. Εάν πάσχει ακυρότητας η μία, πιθανότητα πάσχουν και οι λοιπές, προηγούμενες, σύγχρονες, επόμενες. Όμως πρέπει να καθοριστεί μέχρι ποίου σημείου επεκτείνεται αυτή η ακυρότητα, ώστε να μην επέρχεται αβασάνιστα και καθ`

υπερβολή η ανατροπή της όλης ποινικής διαδικασίας σε βάρος της απονομής της δικαιοσύνης (Ζησιάδης, "Ποιν. Δικονομία", τ. Α', 1976, σελ. 282, Λυμπερόπουλος, "Τα ελαττώματα της ποινικής διαδικαστικής πράξεως", Σειρά τα ποινικά, 1993, σελ. 178). Ειδικότερα, απαραίτητη προϋπόθεση για την συνακύρωση των επόμενων της άκυρης διαδικαστικών πράξεων είναι η ύπαρξη μεταξύ τους σχέσεως πραγματικής και αναγκαίας εξαρτήσεως (όχι τυχαίας και ευκαιριακής). Τέτοιος δεσμός υφίσταται στην περίπτωση αιτιώδους μεταξύ τους συνδέσμου, όταν δηλ. η άκυρη πράξη μπορεί να θεωρηθεί ως λογικός και νόμιμος όρος των πράξεων που έγιναν ύστερα από αυτή, ώστε αν λείψει ο όρος αυτός, κατ' ανάγκη λείπει και η εγκυρότητα των πράξεων που ακολούθησαν. Πρέπει συνεπώς οι μεταγενέστερες πράξεις να τελούν σε σχέση παραγωγής από την άκυρη (Σιφναίος/Τούσης, "Πανδέκτης ποιν. δικονομίας", τ. Α', 1957, σελ. 568, Ζησιάδης, ό.π., σελ. 282, Μπουρόπουλος, ό.π., σελ. 247, Λυμπερόπουλος, ό.π., σελ. 179). Εξάλλου η συνάφεια μεταξύ της άκυρης και των συγχρόνων αυτής ή προγενεστερών πράξεων δεν πρέπει να είναι γενική, διότι τότε όλες οι διαδικαστικές πράξεις θα ήταν συναφείς αφού όλες αποβλέπουν προς τον σκοπό της δίκης. Επομένως, η συνάφεια αυτή είναι ειδική και μάλιστα τόσο στενή, ώστε η άκυρη πράξη να είναι *conditio sine qua non* της ισχύος της προηγούμενης ή της σύγχρονης ή αναγκαίο συμπλήρωμα και αναγκαία ολοκλήρωσή της, σε τρόπο ώστε η άκυρη να εμποδίζει εκείνη να επιτύχει τον σκοπό της (Λυμπερόπουλος ό.π., σελ. 185, Σιφναίος/Τούσης ό.π., σελ. 569, Μπουρόπουλος, ό.π., σελ. 249, Ζησιάδης, ό.π., σελ. 283).

Δ. Νομολογιακά παραδείγματα: Ενδεικτικά για τα αναλυθέντα νομικά ζητήματα παρατίθενται οι κάτωθι δικαστικές αποφάσεις:

Συμβπλημθες 544/1997 περί της ακυρότητας της προανακριτικής απολογίας, η οποία ουδόλως επεκτείνεται στην ανακριτική απολογία ακριβώς επειδή η τελευταία δεν εξαρτάται καθόλου από την πρώτη.

ΣυμβΕφθες 659/1999 σχετική με το πότε είναι επιτρεπτή η κήρυξη δικονομικής ακυρότητας από το Συμβούλιο Εφετών. Η προανάκριση δεν περατώνεται υποχρεωτικά με την απολογία του κατηγορουμένου. Δημιουργεί απόλυτη ακυρότητα της απολογίας η παραβίαση του δικαιώματος του κατηγορουμένου να απολογηθεί μετά συνηγόρου και η μη έκθεση από τον προανακριτικό υπάλληλο με πληρότητα της πράξης, χωρίς να θίγεται το κύρος της προδικασίας. Δεν απαιτείται επανάληψη της άκυρης πράξης.

ΔιατΕισΕφθες 48/2000 που έκρινε ότι για την περάτωση της προανάκρισης δεν απαιτείται η λήψη της απολογίας του κατηγορουμένου, άλλως δημιουργείται απόλυτη ακυρότητα, που δεν θίγει όμως το κύρος της προδικασίας, αφού οι μεταγενέστερες πράξεις δεν εξαρτώνται από την απολογία και δεν συντρέχει λόγος επανάληψης της άκυρης πράξης.

ΑΠ 1260/2000 σχετικά με το πότε πρέπει να προτείνεται η απόλυτη ακυρότητα για πράξεις της προδικασίας.

ΑΠ 456/2003 σχετικά με την αρμοδιότητα κήρυξης της ακυρότητας πράξεων της προδικασίας

ΑΠ 2309/2003 που αποφάνθηκε ότι δημιουργεί απόλυτη ακυρότητα και ιδρύει λόγο αναίρεσης η έκδοση βουλεύματος χωρίς προηγούμενη έγγραφη πρόταση του Εισαγγελέα επί της ουσίας της υπόθεσης

ΑΠ 2067/2006 που έκρινε περί της απόλυτης ακυρότητας της διαδικασίας, συνισταμένης ότι στην σύνθεση του Δικαστηρίου μετείχε δικαστής που είχε ασκήσει καθήκοντα ανακριτή στην ίδια υπόθεση.

ΑΠ 90/2010 σχετική με την ακυρότητα της παράστασης πολιτικής αγωγής στην προδικασία

ΑΠ 1341/2015 με αίτηση περί ακυρότητας της προδικασίας, λόγω μη διενέργειας προκαταρκτικής εξέτασης ή προανάκρισης και απόρριψης της αίτησης αυτής, αφού δεν επρόκειτο για κακούργημα για να απαιτείται να διενεργηθεί προανάκριση ή προκαταρκτική εξέταση, αλλά για πλημμελήματα και κάλυψη της ακυρότητας με την εμφάνιση του κτηρ στο ακροατήριο και την μη προβολή αντιρρήσεων

Αναφέρονται, εν κατακλείδι και δύο (2) νομολογίες της Ολομέλειας του Ανώτατου Ακυρωτικού:

Η **ΟΛΑΠ 2/1996** που έκρινε **ότι** η ακυρότητα μιας πράξης καθιστά άκυρες και τις εξαρτημένες από αυτήν μεταγενέστερες πράξεις της ποινικής διαδικασίας, εφόσον η εξάρτηση είναι αποκλειστική και πραγματική και όχι τυχαία ή ευκαιριακή. Η συνδρομή του στοιχείου της εξάρτησης υπόκειται στον αναίρετικό έλεγχο κατά την εξέταση του λόγου αναίρεσης από το άρθρο 510 παρ. 1 εδ. α του ΚΠΔ. Παράσταση του συνηγόρου του κατηγορουμένου μετά την αποχώρηση του τελευταίου, χωρίς τη διατύπωση σχετικής εισαγγελικής πρότασης. Η ακυρότητα των πράξεων αυτών δεν επηρεάζει το κύρος των μεταγενέστερων πράξεων της ποινικής διαδικασίας, όπως είναι η έκδοση αθωωτικής απόφασης, αφού ελλείπει το στοιχείο της εξάρτησης με αντίθετη μειοψηφία και η **ΟΛΑΠ 1/2008** που έκρινε σχετικά με την ακυρότητα πράξεων προδικασίας και την αρμοδιότητα του Δικαστικού Συμβουλίου για την κήρυξή τους. Οι ακυρότητες αυτές, σύμφωνα με την πλήρη ποινική ολομέλεια, προτείνονται μέχρι την αμετάκλητη παραπομπή του κατηγορουμένου στο ακροατήριο, διαφορετικά καλύπτονται, με αποτέλεσμα να μη μπορούν να ληφθούν υπόψη ούτε αυτεπαγγέλτως, αν δε προτάθηκαν και απορρίφθηκαν από το δικαστικό συμβούλιο δεν μπορούν να επαναφερθούν και να προταθούν και πάλι ενώπιον του δικαστηρίου που αναλαμβάνει

την εκδίκαση της κατηγορίας. Γίνεται αναφορά σε περιπτώσεις ακυρότητας του κλητήριου θεσπίσματος και δεν αποτελούν λόγο ακυρότητας αυτού οι ακυρότητες της προδικασίας. Δύναται όμως τέτοια ακυρότητα, εφόσον δεν προτάθηκε ενώπιον του δικαστικού συμβουλίου, να προταθεί με την κατ' άρθρο 322 ΚΠΔ προσφυγή ενώπιον του Εισαγγελέα Εφετών, εφόσον συνάπτεται με τη βασιμότητα της παραπομπής του κατηγορουμένου στο ακροατήριο. Το δικαστήριο δεν μπορεί να κηρύξει την ακυρότητα της παραπομπής και να παραπέμψει και πάλι την υπόθεση στην ανάκριση, προκειμένου να επαναληφθεί ακύτως διενεργηθείσα ανακριτική πράξη.

ΠΗΓΗ: Μ. και Α. Μαργαρίτη (Κώδικας Ποινικής Δικονομίας, Θεωρία-νομολογία, εκδόσεις Σάκκουλα, 2020)

Με τιμή
ο εισηγητής
Νικόλαος Γεωρ. Σαββάτης